

Scenario's

Regeling licht medisch afval

Inleiding

Aanleiding

Bij de invoering van Afval Anders heeft de raad gevraagd om een aparte regeling voor inwoners met licht medisch afval. De reden hiervoor is dat met de invoering van Afval Anders huishoudens meer betalen naarmate ze meer restafval hebben. Inwoners met licht medisch afval hebben meer restafval en de raad is van mening dat ze hiervoor gecompenseerd moeten worden. Deze inwoners moeten een financiële tegemoetkoming krijgen.

Definitie licht medisch afval: huishoudelijk afvalstoffen die ontstaan vanwege een langdurige of chronische ziekte of een handicap waarbij gebruik van stoma- of incontinentiemateriaal nodig is.

Hoe groot is de doelgroep?

Op basis van landelijke onderzoeken en cijfers kan de volgende inschatting gemaakt worden van de doelgroep:

- ongeveer 55 mensen hebben een stoma;
- circa 10 mensen hebben te maken met dialyse;
- circa 10% van de inwoners heeft in meer of mindere mate last van incontinentie. Met name de doelgroep ouderen heeft te maken met incontinentie.

In andere gemeenten is de aanname gedaan, dat ongeveer 1% van de huishoudens extra afval als gevolg van een chronische ziekte of beperking heeft. Voor onze gemeente zou het dan gaan om circa 110 huishoudens.

Financiële consequenties

In andere gemeenten die Diftar hebben ingevoerd, wordt een vergoeding tussen de € 30,00 en € 80,00 per jaar verstrekt. Uitgaande van 110 huishoudens kunnen de kosten maximaal € 8.800,00 bedragen.

Wat zijn de mogelijkheden?

Er zijn meerdere scenario's mogelijk om mensen die meerkosten voor het afval maken als gevolg van hun chronische ziekte of beperking, tegemoet te komen. Het gaat om de volgende vijf scenario's:

- een tegemoetkoming (vast bedrag of gestaffeld per aantal extra legingen)
- een gedeeltelijke vrijstelling van de gemeentelijke belastingen
- bijzondere bijstand voor de meerkosten
- een tegemoetkoming op grond van de Wmo
- vergoeding via de collectieve ziektekostenverzekering

Deze vijf scenario's worden hieronder op hoofdlijnen verder uitgewerkt.

Basis voor de laatste scenario's is gelegen in de Wet maatschappelijke ondersteuning. In artikel 2.1.7 van deze wet is bepaald dat "het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming kan verstrekken ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie."

Scenario's

Scenario 1	Tegemoetkoming via afvalstoffenheffing
Omschrijving	Inwoners die onvermijdbaar meerkosten maken als gevolg van medisch afval, kunnen een financiële compensatie via de afvalstoffenheffing aanvragen. Een mogelijkheid is om een vast bedrag per jaar als korting te verrekenen, ongeacht de manier van inzamelen en ongeacht de werkelijke extra kosten. Andere mogelijkheid is om een compensatie te bieden op basis van het aantal extra legingen.
Wie komt in aanmerking?	<u>Alle</u> inwoners die meerkosten hebben door het vaker aanbieden van afval omdat zij medisch afval hebben als gevolg van een chronische ziekte of beperking.
Hoe ziet procedure eruit?	Inwoners kunnen bij de afdeling Belastingen van gemeente Alphen aan den Rijn een aanvraag (op papier of digitaal) indienen. Bij deze aanvraag moeten zij een nota van de apotheek / medische verklaring overleggen, waaruit blijkt dat zij medisch afval hebben. De afdeling Belastingen beoordeelt deze aanvraag en verstrekt de tegemoetkoming / verwerkt de korting. De hoogte van de tegemoetkoming kan: Optie 1: een nog te bepalen vast bedrag zijn, of Optie 2: een gestaffelde tegemoetkoming op basis van het extra aantal legingen (ten opzichte van het gemiddeld aantal legingen van een vergelijkbaar huishouden).
Actie	- de hoogte van het tarief en de voorwaarden moeten worden opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing. - de uitvoering van deze extra activiteiten moeten met de gemeente Alphen aan den Rijn worden afgesproken
Voordelen / nadelen	<i>Voordeel</i> - Deze compensatie is eenvoudig aan te vragen en heeft zich al in andere gemeenten "bewezen". - Weinig administratieve lasten voor de inwoner en voor de medewerker die de aanvraag afhandelt. Er hoeft alleen aan de hand van de facturen/pakbonnen getoetst te worden of iemand medisch afval heeft. <i>Nadeel</i> - De afvalstoffenheffing is kostendekkend. Een tegemoetkoming in de kosten van deze doelgroep, houdt een (geringe) kostenstijging in voor de overige huishoudens. - Het systeem is niet toegerust op het afhandelen van bijzondere persoonsgegevens (privacy)
Kosten	- Uitvoeringskosten: dit is vooraf moeilijk in te schatten. De werkzaamheden zijn eenvoudig en kosten weinig tijd. - Tegemoetkomingskosten: als alle inwoners/huishoudens die in aanmerking komen voor de tegemoetkoming een aanvraag indienen, dan bedragen de kosten maximaal € 10.000.

Scenario 2	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
Omschrijving	Inwoners die onvermijdbaar meerkosten maken als gevolg van medisch afval én deze meerkosten niet kunnen betalen, kunnen een gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing vragen.
Wie komt in aanmerking?	Inwoners die meerkosten hebben door het vaker aanbieden van afval omdat zij medisch afval hebben als gevolg van een chronische ziekte of beperking én over onvoldoende inkomen en/of vermogen beschikken om deze meerkosten te kunnen dragen (inkomen op of onder bijstandsniveau).
Hoe ziet procedure eruit?	Hierbij kan worden aangesloten bij de huidige regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Inwoners kunnen bij de afdeling Belastingen van gemeente Alphen aan den Rijn kwijtschelding aanvragen. Hiervoor is een specifiek formulier beschikbaar. Bij deze aanvraag moeten zij nota van de apotheek/medische verklaring overleggen, waaruit blijkt dat zij medisch afval hebben. Daarnaast moeten zij bewijsstukken overleggen waaruit blijkt dat zij over onvoldoende inkomen en vermogen beschikken om de meerkosten zelf te kunnen betalen. Dit hoeft slechts eenmaal. Als een inwoner kwijtschelding heeft ontvangen, worden de gegevens de jaren daarop automatisch getoetst. De afdeling Belastingen beoordeelt deze aanvraag en verwerkt de gedeeltelijke / gehele kwijtschelding.
Voordelen / nadelen	<i>Voordelen</i> Nadat de aanvraag één keer is ingediend, kan deze jaarlijks automatisch – bij gelijkblijvende omstandigheden – worden afgehandeld. De administratieve lasten zijn daarmee na het eerste jaar minimaal. <i>Nadelen</i> Niet alle mensen met meerkosten komen in aanmerking voor kwijtschelding omdat zij te hoog inkomen/vermogen hebben. Zij kunnen te maken krijgen met een stapeling van kosten. Het systeem is niet toegerust op het afhandelen van bijzondere persoonsgegevens (privacy)
Kosten	- Uitvoeringskosten: dit is vooraf moeilijk in te schatten. De werkzaamheden zijn alleen in het eerste jaar intensief. Daarna kosten ze relatief zeer weinig tijd. - Tegemoetkomingskosten: niet alle inwoners/huishoudens met extra kosten komen in aanmerking voor de kwijtschelding. Ouderen met een pensioen (naar verwachting een groot deel van de doelgroep) komt dan niet in aanmerking. Geraamde kosten zijn maximaal € 5.000.

Scenario 3	Bijzondere bijstand
Omschrijving	Inwoners die onvermijdbaar meerkosten maken als gevolg van medisch afval én deze meerkosten niet kunnen betalen, kunnen bijzondere bijstand aanvragen op basis van artikel 28 van de Verordening sociaal domein: “het college kan op aanvraag een maatwerkvoorziening inkomensondersteuning verstrekken aan inwoners die aantoonbaar meerkosten hebben ten gevolge van een langdurige hoge zorgvraag en die in die kosten niet of niet volledig uit eigen inkomen en/of vermogen kunnen voorzien”. De bijzondere bijstand is alleen voor werkelijk gemaakte kosten (geen vast bedrag, tenzij daar afspraken over worden gemaakt), en moet in principe worden aangevraagd voordat de kosten worden gemaakt.
Wie komt in aanmerking?	Inwoners die meerkosten hebben door het vaker aanbieden van afval omdat zij medisch afval hebben als gevolg van een chronische ziekte of beperking én over onvoldoende inkomen en/of vermogen beschikken om deze meerkosten te kunnen dragen (inkomen tot 110% van het bijstandsniveau).
Hoe ziet procedure eruit?	Inwoners kunnen bij gemeente Alphen aan den Rijn bijzondere bijstand aanvragen. Hiervoor is een specifiek formulier beschikbaar. Bij deze aanvraag moeten zij facturen / pakbonnen overleggen, waaruit blijkt dat zij medisch afval hebben. Daarnaast moeten zij bewijsstukken overleggen waaruit blijkt dat zij over onvoldoende inkomen en vermogen beschikken om de meerkosten zelf te kunnen betalen.
Voordelen / nadelen	<i>Nadelen</i> - Het aanvragen van bijzondere bijstand en het afhandelen van de aanvraag is arbeidsintensief - Niet alle mensen met meerkosten komen in aanmerking voor kwijtschelding omdat zij te hoog inkomen/vermogen hebben. Zij kunnen te maken krijgen met een stapeling van kosten. - Mensen kunnen een drempel ervaren om een bijstandsaanvraag in Alphen aan den Rijn in te dienen - Het systeem is niet toegerust op het afhandelen van bijzondere persoonsgegevens (privacy)
Kosten	- Uitvoeringskosten: dit is vooraf moeilijk in te schatten. Hierover moet ook gesproken worden met Alphen aan den Rijn. De werkzaamheden zijn relatief intensief (gesprek, rapportage en zijn jaarlijks terugkomend. - Tegemoetkomingskosten: niet alle inwoners/huishoudens met extra kosten komen in aanmerking voor de kwijtschelding. Ouderen met een pensioen (naar verwachting een groot deel van de doelgroep) komt dan niet in aanmerking. Geraamde kosten zijn maximaal € 5.000.

Scenario 4	Tegemoetkoming via Wet maatschappelijke ondersteuning
Omschrijving	Inwoners die onvermijdbaar meerkosten maken als gevolg van medisch afval, kunnen een maatwerkvoorziening maatschappelijke ondersteuning aanvragen bij Participe. Zij kunnen dan in aanmerking komen voor een vast bedrag per jaar.
Wie komt in aanmerking?	<u>Alle</u> inwoners die meerkosten hebben door het vaker aanbieden van afval omdat zij medisch afval hebben als gevolg van een chronische ziekte of beperking.
Hoe ziet procedure eruit?	Inwoners kunnen een melding doen bij Participe van de meerkosten door medisch afval. Participe beoordeelt op basis van de pakbonnen/facturen of iemand daadwerkelijk meerkosten maakt. Participe geeft vervolgens een beschikking af en betaalt de tegemoetkoming.
Voordelen / nadelen	<i>Voordelen</i> - Proces is relatief eenvoudig, zeker voor de inwoner. - Wij kunnen als gemeente zelf bepalen of iemand jaarlijks een aanvraag moet indienen of dat de bijdrage jaarlijks automatisch wordt verstrekt bij gelijkblijvende omstandigheden. - Mensen zijn direct in beeld bij Participe, waardoor een integrale benadering mogelijk is. - Bij het afhandelen van deze aanvraag worden bijzondere persoonsgegevens verwerkt. De Wmo is hierop toegerust. <i>Nadelen</i> - De verordening sociaal domein moet hierop worden aangepast - Het afhandelen van de aanvraag is relatief arbeidsintensief (behandelen aanvragen, opstellen rapportage en beschikking)
Kosten	- Uitvoeringskosten: dit is vooraf moeilijk in te schatten. De werkzaamheden zijn eenvoudig en kosten weinig tijd. Hierover moet gesproken worden met Participe. Deze zal immers de uitvoering op zich nemen. - Tegemoetkomingskosten: als alle inwoners/huishoudens die in aanmerking komen voor de tegemoetkoming een aanvraag indienen, dan bedragen de kosten maximaal € 10.000.

Scenario 5	Tegemoetkoming via de collectieve ziektekostenverzekering
Omschrijving	Inwoners die onvermijdbaar meerkosten maken als gevolg van medisch afval én deze meerkosten niet kunnen betalen, kunnen hiervoor een vergoeding aanvragen bij Zorg en Zekerheid via de gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering.
Wie komt in aanmerking?	Inwoners die meerkosten hebben door het vaker aanbieden van afval omdat zij medisch afval hebben als gevolg van een chronische ziekte of beperking én over onvoldoende inkomen en/of vermogen beschikken om deze meerkosten te kunnen dragen (inkomen tot 110% van het bijstandsniveau) én een collectieve ziektekostenverzekering hebben bij Zorg en Zekerheid.
Hoe ziet procedure eruit?	Via Alphen aan den Rijn moet eenmalig de gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering worden aangevraagd. Vervolgens kan elk jaar een vergoeding worden aangevraagd bij Zorg en Zekerheid op dezelfde als bij andere ziektekosten (tandarts, bril) de procedure is.
Voordelen / nadelen	<i>Voordelen</i> Als iemand een collectieve ziektekostenverzekering via de gemeente bij Zorg en Zekerheid heeft, is de procedure zeer eenvoudig en vergelijkbaar met het aanvragen van een vergoeding van andere medische onkosten zoals bril, tandartskosten etc. <i>Nadelen</i> - Niet alle mensen met meerkosten komen in aanmerking voor kwijtschelding omdat zij te hoog inkomen/vermogen hebben of omdat zij geen verzekering bij Zorg en Zekerheid hebben. Zij kunnen te maken krijgen met een stapeling van kosten. - De haalbaarheid van dit scenario is onzeker. Deze kosten zijn nog niet opgenomen in het pakket van Zorg en Zekerheid en het is niet zeker dat deze erin kunnen worden opgenomen. - Het systeem is niet toegerust op het afhandelen van bijzondere persoonsgegevens (privacy)
Kosten	Dit is nog onbekend.

Scenario	Inkomens-afhankelijk	Administratieve lasten inwoner	Regelgeving opstellen/aanpassen	Uitvoering	Lasten uitvoering	Extra
Tegemoetkoming via afvalstoffen-heffing	Nee	++	Ja	Belastingen AadR	+	
Kwijtschelding belastingen	Ja	-	Nee	Belastingen AadR	+/-	
Bijzondere bijstand	Ja	- -	Nee	Serviceplein AadR	- -	
Maatwerkvoorziening Wmo	Nee	++	Ja	Participe	+/-	
Collectieve ziektekostenverzekering	Ja	-	Ja (aanpassen pakket)	Serviceplein AadR	+ +	Haalbaarheid afhankelijk van onderhandelingen met Z&Z